

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

Rajabhat Mahasarakham University

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

สมมติฐานการวิจัย

1. การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวม และรายด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 568 คน จาก 284 โรงเรียน แยกตามขนาดโรงเรียนดังนี้

1.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่	จำนวน 40 โรงเรียน
1.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง	จำนวน 135 โรงเรียน
1.1.3 โรงเรียนขนาดเล็ก	จำนวน 109 โรงเรียน

1.2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 324 คน จาก 162 โรงเรียน เจาะจงผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 162 คน และเจาะจงครูวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 162 คน รวมทั้งสิ้น 324 คน แยกตามขนาดของโรงเรียนดังนี้

1.2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 23 โรงเรียน เจาะจงผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 23 คน และเจาะจงครูวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 23 คน รวมทั้งสิ้น 46 คน

1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 77 โรงเรียน เจาะจงผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 77 คน และเจาะจงครูวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 77 คน รวมทั้งสิ้น 154 คน

1.2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 62 โรงเรียน เจาะจงผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 62 คน และเจาะจงครูวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 62 คน รวมทั้งสิ้น 124 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามระดับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ 8 องค์กรประกอบ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็น แบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scale) จำนวน 8 องค์กรประกอบ จำนวน 49 ข้อ ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9143

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และนำแบบสอบถามส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และนัดหมายวันที่จะมาขอรับแบบสอบถามคืน โดยเดินทางไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จากแบบสอบถามที่ส่งออกไป 324 ชุด ได้รับกลับคืนมา 324 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ และให้คะแนนตามเกณฑ์
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. เปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้ค่าสถิติ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 118-119) เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแล้วพบว่ามีความสำคัญทางสถิติ จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 50.00 และครูวิชาการหรือครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ขนาดของโรงเรียนส่วนใหญ่โรงเรียนมีขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.53

2. การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของรัฐระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.02$) การประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.95$) และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.91$) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.90$) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 3.79$) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.79$) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 3.77$) และการผลดูระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

องค์ประกอบที่ 1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ระดับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ดูรายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานในระดับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 1 มีการจัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียน และมอบหมายงานเพื่อดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.33$) ข้อที่ 2 มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบตรงตามความรู้และเหมาะสมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.13$) ข้อที่ 4 มีการประชุม

ให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.05$) ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานในระดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 5 มีการจัดการศึกษา คุณานอบรม สัมมนา เรื่องระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.56$)

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ระดับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ดูรายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานในระดับสูงสุด คือ ข้อที่ 2 มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา และมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 3.84$) ข้อที่ 1 มีการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา โดยให้บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.83$) ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานระดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 4 มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษา มีขั้นตอนที่ชัดเจนมีปฏิทินดำเนินงานจัดทำมาตรฐาน ($\bar{X} = 3.72$)

องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ดูรายข้อพบว่าข้อที่มีการดำเนินงานในระดับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 6 มีการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบร่วมกัน ($\bar{X} = 4.32$) ข้อที่ 1 มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ด้วยวิธีการประชุม ชี้แจง หรือแจกเอกสาร ($\bar{X} = 4.00$) และข้อที่ 2 มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำร่างแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเลือกตัวแทนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ หรือตัวแทนหลักของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานระดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 5 ศึกษาระดับความต้องการของโรงเรียนตามสภาพของชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.89$)

องค์ประกอบที่ 4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ดูรายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานในระดับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 3 บุคลากรและ

ผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.17$) ข้อที่ 1 มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีทันกำหนดเวลา และบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ ($\bar{X} = 3.97$) และข้อที่ 5 มีการประสานความร่วมมือกับบุคลากร และผู้เกี่ยวข้องในการสร้างสื่อ/เอกสาร/คู่มือ/เครื่องมือ ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.88$) ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานระดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 6 มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลาจนปกติวิสัย ($\bar{X} = 3.73$)

องค์ประกอบที่ 5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาระดับ

การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ดูรายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานในระดับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 3 มีการสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกคนให้เห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการประเมินตนเองต่อการพัฒนาในหน้าที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.99$) ข้อที่ 6 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินเพื่อทำหน้าที่ คู่มือ ติดตาม ตรวจสอบ การประเมินและผลการประเมินภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.97$) และ ข้อที่ 4 มีการกำหนดรูปแบบและวิธีการเสริมสร้างความรู้ให้แก่บุคลากรในเรื่องการประเมินตนเอง โดยวิธีการต่าง ๆ เช่นการประชุมอบรม ศึกษาเอกสาร และศึกษาดูงาน ($\bar{X} = 3.84$) ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานระดับสุดท้ายคือ ข้อที่ 7 มีการสร้างเครื่องมือสำหรับการประเมินตนเอง ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบวัดเจตคติ แบบสำรวจรายการ แบบรายงาน แบบบันทึกข้อมูล แบบจัดอันดับคุณภาพตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 3.64$)

องค์ประกอบที่ 6 การประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับการดำเนินงานตามระบบ

การประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ดูรายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานในระดับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 4 มีการจัดทำหลักฐานข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ถูกต้องครบถ้วนส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน ($\bar{X} = 4.21$) ข้อที่ 5 มีการประเมินผลงานนักเรียน เพื่อสะท้อนความสามารถและการพัฒนาของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.05$) และข้อที่ 1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบการประเมินผลคุณภาพการศึกษาตามสาระการเรียนรู้ และตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 3.02$) ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานระดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 6 มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 3.63$)

องค์ประกอบที่ 7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ระดับการดำเนินงาน ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูวิชาการหรือ ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ดูรายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานในระดับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 3 มีการแต่งตั้งคณะทำงาน จัดทำ รายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี ซึ่งประกอบด้วย ครูวิชาการ หรือครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.99$) ข้อที่ 1 มีการวางแผนกำหนดช่วงเวลาจัดทำรายละเอียดรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 3.92$) และข้อที่ 5 มีการจัดทำเอกสาร รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และนำเสนอ ต่อคณะผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ($\bar{X} = 3.68$) ส่วนข้อที่มีการดำเนินงาน ระดับสุดท้าย คือข้อที่ 6 มีการเผยแพร่ต่อกลุ่มเป้าหมาย หรือผู้รับรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.56$)

องค์ประกอบที่ 8 การผลุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการ ดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู วิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ดู รายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานในระดับสูงสุด คือ ข้อที่ 3 มีการนำระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา มาใช้ในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.75$) ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานระดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 2 มีการปรับปรุง และพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.67$)

3. การเปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามขนาดโรงเรียน โดยรวม พบว่า แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ, การพัฒนามาตรฐานการศึกษา, การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา, การ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา, การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา, การประเมินคุณภาพการศึกษา, การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผลุงระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

1. การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการประกันคุณภาพการศึกษาได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 6 มาตรา 47-48 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ จากนั้น ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย พ.ศ. 2544 เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในขณะนั้น ได้จัดทำแนวทางการประเมินผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หรือเรียกชื่อหนึ่งว่า แนวทางการประเมินโรงเรียนคุณภาพ 5 ดาว (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545 : คำนำ) ให้หน่วยงานในสังกัดถือปฏิบัติ จากนั้นสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำคู่มือการประเมินโรงเรียนคุณภาพ 5 ดาว และให้มีการรับการประเมินทุกโรงเรียน ภายในปีการศึกษา 2545 ถือได้ว่ามีการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ มาแล้ว 2 ปีการศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 49 กำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกห้าปี จากบัญชีการสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ข้อมูล ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2547 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 : เอกสารประชาสัมพันธ์) ทราบว่า สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และรอรับการประเมินในปี 2547 รวม 226 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 69.33 จากทั้งหมด 326 โรงเรียน ถือได้ว่าสถานศึกษามีการนำระบบการประกันคุณภาพศึกษามาใช้อย่างจริงจัง จึงส่งผลให้ระดับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของรัฐ ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วินัย เดชมงคลวัฒนา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจ และสภาพปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของ

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สังคม ทีนาวัฒน์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 48 ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ดังนั้น การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เป็นภารกิจจำเป็นที่จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสารสนเทศทั้งหลายนอกจากจะใช้ในการวางแผนการดำเนินงานและประกอบการตัดสินใจแล้ว ยังนำไปสู่การพัฒนาแนวคิด และสร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการดำเนินการต่าง ๆ ด้วย (กรมวิชาการ, ลำดับที่ 2. : 8) ซึ่งสอดคล้องกับ ชชาติชาย พิมพิไสย (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคำเนิการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และด้านการกระตุ้นส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตามธรรมเนียมโรงเรียน และสอดคล้องกับ วินัย เดชมงคลวัฒนา (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ และสภาพปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี มีความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับมากไปหาน้อย ด้านมีความรู้ ความเข้าใจการจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ อยู่อันดับสุดท้าย และมีความรู้ ความเข้าใจในระดับปานกลาง 2 ด้าน

1.2 องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาต้องดำเนินงานเพื่อพัฒนา

มาตรฐานการศึกษาในด้านกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานหลักสูตร โดยในกระบวนการผลิต หรือพัฒนา การศึกษา มีภาระงานคือการพัฒนากระบวนการจัดการและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (กรมวิชาการ, ลำดับที่ 3. 2545 : 64) ซึ่งสอดคล้องกับ วินัย เดชมงคลวัฒนา (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และสภาพปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีมีความรู้ ความเข้าใจ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับมากไปหาน้อย ด้านมีความรู้ ความเข้าใจการพัฒนามาตรฐานการศึกษา อยู่อันดับ มากที่สุด และมีความรู้ ความเข้าใจในระดับปานกลาง 2 ด้าน

1.3 องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาเป็นกรอบงานเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ เป็นเครื่องมือสำหรับบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำ มีความชัดเจน ถูกต้องสอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา มีแนวทาง กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่าง ชัดเจน รวมทั้งนำแผนมาเผยแพร่ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อนำไปปฏิบัติ (กรมวิชาการ, ลำดับที่ 4. 2545 : 9) ซึ่งสอดคล้องกับ ชชาติชาย พิมพิไสย (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมมี การปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และด้านการกระตุ้นส่งเสริมให้บุคลากรใน โรงเรียนปฏิบัติตามธรรมนูญโรงเรียนและสอดคล้องกับ วินัย เดชมงคลวัฒนา (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และสภาพปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นนทบุรี มีความรู้ ความเข้าใจ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก 6 ด้าน เรียงลำดับมากไปหาน้อย ด้านมีความรู้ ความเข้าใจการจัดทำแผนพัฒนามาตรฐาน การศึกษา อยู่อันดับที่ ห้า และมีความรู้ ความเข้าใจในระดับปานกลาง 2 ด้าน

1.4 องค์ประกอบที่ 4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการดำเนินการโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA โดยเริ่มจากการกำหนดเป้าหมาย หรือมาตรฐานของสถานศึกษา แล้ววางแผน (P) เพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดจากนั้นจึงดำเนินการตามแผน (D) ในขณะที่ดำเนินการก็ทำการตรวจสอบ(C) ว่าการดำเนินการไปแล้วนำไปสู่เป้าหมายหรือไม่เพียงใด แล้วนำผลการตรวจสอบมาใช้แก้ไข ปรับปรุง(A) แล้ววางแผนให้ดำเนินงานในระดับต่อไปดีขึ้น (กรมวิชาการ, ลำดับที่ 3. 2545 : 20) ซึ่งสอดคล้องกับ วินัย เดชมงคลวัฒนา (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจ และสภาพปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี มีความรู้ ความเข้าใจ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับมากไปหาน้อย ด้านมีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่อันดับที่ สี่ และมีความรู้ ความเข้าใจในระดับปานกลาง 2 ด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University

1.5 องค์ประกอบที่ 5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป้าหมาย จุดเน้น และทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา (กรมวิชาการ, ลำดับที่ 5. 2545 : 9) ซึ่งสอดคล้องกับ วินัย เดชมงคลวัฒนา (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และสภาพปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี มีความรู้ ความเข้าใจ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับมากไปหาน้อย ด้านมีความรู้ ความเข้าใจการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา อยู่อันดับที่ สาม และมีความรู้ ความเข้าใจในระดับปานกลาง 2 ด้าน

1.6 องค์ประกอบที่ 6 การประเมินคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูวิชาการหรือครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ ได้มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะดำเนินงานให้เ็นไปตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาและพร้อมที่จะรับนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดขึ้น

โดยสถานศึกษาดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตั้งแต่การจัดระบบบริหารและ สารสนเทศจนถึงการปรับปรุงแก้ไขและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับ วินัย เดชมงคลวัฒนา (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจ และสภาพปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี มีความรู้ ความเข้าใจ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับมากไปหาน้อย ด้านมีความรู้ ความเข้าใจการประเมินคุณภาพการศึกษา อยู่อันดับที่สอง และมีความรู้ ความเข้าใจในระดับปานกลาง 2 ด้าน

1.7 องค์ประกอบที่ 7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การรายงานผลการดำเนินงานของ โรงเรียนเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการรายงานประจำปี หรือรายงานการประเมินตนเองในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะรายงาน คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาชัดเจน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำและรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนทุกปีอย่างต่อเนื่อง (กรมวิชาการ. ลำดับที่ 6, 2545 : 8)

1.8 องค์ประกอบที่ 8 การผลุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษางานเสร็จสิ้นแล้วนั้น โรงเรียนจะต้องทำการผลุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการใน 3 ลักษณะ คือ 1) ดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม ทบทวน และประเมินผลการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา ทั้งในช่วงก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ 2) ทำการปรับปรุง และพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 3) นำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 44)

2. เปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามขนาดโรงเรียน โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ สถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีความพร้อมทางด้านปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร อาคารสถานที่ ตลอดจนงบประมาณ ความเข้าใจและความร่วมมือของบุคลากรต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพียงพอ และสามารถจัดการมอบหมายงานให้ผู้ปฏิบัติเหมาะสมกับความสามารถ ซึ่งต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง งบประมาณที่จำกัดและมีปริมาณงานมาก แต่บุคลากรน้อยต้องรับผิดชอบภาระงานมาก หรือที่เรียกว่างานล้นคน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของเนตร เตโช. (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การควบคุมคุณภาพการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีการควบคุมคุณภาพการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีการควบคุมคุณภาพการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ครูในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการควบคุมคุณภาพการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สังคม ทินาว์ฉน์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า ข้าราชการครูสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ คมสัน สุขสว่าง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี พบว่า ผู้มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับวิจัยต่างประเทศของ มิลเลอร์ (เนตร เตโช. 2542 : 71 ; อ้างอิงมาจาก Miller. 1981 ช 182) ได้วิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู และผู้บริหารในเมืองซานฟรานซิสโก พบว่า ครูและผู้บริหาร จำนวนไม่น้อยไม่เข้าใจการประเมินผลปฏิบัติงานของครู

ว่ามีความสำคัญอย่างไรในการช่วยให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูอย่างไร ส่วนมากจะปฏิบัติไปตามระเบียบ หรือตามหน้าที่เท่านั้น และยังผลให้เกิดต่อหน่วยงานในทางลบมากกว่าทางบวก สอดคล้องกับ แอกที (นิตยาภรณ์ แซ่ริม. 2542 : 63 ; อ้างอิงมาจาก Agthe. 1980 : 3076-3077) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้บทบาท และหน้าที่ของครูใหญ่ และครูในทางวิชาการ ผลการวิจัย พบว่า ครูใหญ่ และครูยอมรับว่างานปรับปรุงการเรียนการสอนต้องทำเป็นคณะ โดยให้ทุกคนมีความรับผิดชอบร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1.1 ควรจัดทำโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการดำเนินงานทั้ง 8 องค์ประกอบ แก่คณะครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้เกิดความเข้มแข็ง และเตรียมรับกับการประเมินคุณภาพภายนอกในโอกาสต่อไป

1.2 ฝ่ายบริหารควรส่งเสริม สนับสนุน การจัดประชุมอบรม สัมมนา สนับสนุน ชมรมครูวิชาการ เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศแห่งวิชาการให้เกิดขึ้น

1.3 ควรจัดทำโครงการนิเทศ ติดตาม สรุปรูปและรายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนงานโครงการของบุคลากร

1.4 ควรสร้างเครือข่ายสถานศึกษาขนาดเล็กหรือสถานศึกษาที่อยู่ห่างไกลเพื่อให้สามารถเตรียมความพร้อมร่วมกันใช้ทรัพยากรร่วมกัน ในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1.5 ควรให้ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะกรณีสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ ในมาตรา 49 ได้กำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินภายนอกแล้ว จะต้องผุดระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ พบว่าระดับการดำเนินงานตาม ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการผุดระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาอยู่ในอันดับสุดท้ายจึงควรมีการศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง เกิดคุณภาพทางการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งพระราช บัญญัติการศึกษาต่อไป

Rajabhat Mahasarakham University

2.3 ควรมีการศึกษาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกใน การพัฒนา การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา